Սկզբային Դատ

«ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԼԱՅՖ» ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Ք ՀԱՏՈՒՑԷ 20 ՄԻԼԻՈՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏՈԼԱՐ

Մամուլի միջոցաւ իրազեկ դարձած էինք Մ. Նահանգներու մէջ Վարդգէս Եղիայեան փաստաբանական գրասենեակին «Նիւ Եորք Լայֆ» ապահովագրական ընկերութեան դէմ բացած խմբային դատին մասին:

«Նիւ Եորք Լայֆ» ապահովագրական ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ գործած է 1875-էն 1915: Ան կեանքի ապահովագրութիւն վաճառած է Թուրքիոյ մեծ մասամբ հայ, յոյն եւ այլ քաղաքացիներու: Օսմանեան Կայսրութեան մէջ «Նիւ Եորք Լայֆ» վաճառած է շուրջ 8000 պայմանագիրներ, մեծ մասամբ հայերուն: Պայմանագիր կնքած հայերէն շատեր զոհ գացին Հայկական Ցեղասպանութեան եւ իրենց ժառանգորդները չկրցան ստանալ իրենց հասնելիք գումարները: Մ. Նահանգներու մէջ, Վարդգէս Եղիայեանի փաստաբանական գրասենեակը կազմեց հայցուորներու խումբ եւ ձեռնարկեց աշխատանքի՝ ապահովագրական գումարները անոնց ժառանգորդներուն փոխ-հատուցելու համար, եւ պէտք է ըսել թէ հասաւ իր նպատակին: Ձեռք բերուած համաձայնութեամբ՝ «Նիւ Եորք Լայֆ» ապահովագրական ընկերութիւնը ժառանգորդներուն պէտք է հատուցէ 20 միլիոն ամերիկեան տոլար:

Վերջերս Պէյրութ այցելեց Վարդգէս Եղիայեան փաստաբանական գրասենեակի պատասխանատու եւ «Կարտըն Թաուըր» պանդոկին մէջ հայ մամուլի ներկայացուցիչներուն տուաւ մամլոյ ասուլիս մը: Ստորեւ՝ Պր. Պաղտոյեանի մամլոյ ասուլիսէն հատուածներ:

«Զանգ»

Մարթին Մարութեան (կեդրոնը), փաստաբաններ Յախէն աջ՝ Վարդգէս Եղայեան, Պրայըն Գապաթէք եւ Մարք Կերակոս

Ներկայիս մեր հիմնական նպատակն է դատական այս գործի յաջող աւարտի ծանուցումը ժողովուրդին եւ կոչը՝ անոր դիմելու հատուցում ստանալու համար: Դատական այս գործի վերջին ունկնդրութիւնը տեղի ունեցաւ Յուլիս 30-ին: Այս ունկնդրութիւնը անգլերէնով կը կոչուի Final Fairness Hearing (Արդարացիութեան Վերջին Ունկնդրութիւն): Դատաւոր Քրիսթինա Շնայտըր լսելէ ետք առարկողներու եւ հայցուոր փաստաբաններու մեկնաբանութիւններն ու մտահոգութիւնները միեւնոյն օրն իսկ առաւ իր վաւերացման որոշումը, կողմերու միջեւ գոյացած համաձայնագիրը համարելով արդար, պատշաճ եւ տրամաբանական: Առ ի տեղեկութիւն աւելցնեմ, որ ամերիկեան օրէնսկարգին համաձայն խմբային դատի մը մէջ գոյացած որեւէ համաձայնագիր կողմերու միջեւ պէտք է անպայման վաւերացուի դատաւորի կողմէ: Կարգը այնպիսին է որ անուանեալ հայցուորներու (որոնց անունով բացուած է դատը) շահերը կը պաշտպանեն հայցուորներու փաստաբանները, իսկ հայցուորները ներկայացնող խումբի շահերու պաշտպանութիւնը դատաւորի պարտականութիւնն է: Պէտք է ըսել որ Class Action Lawsuit (Խմբային Դատ) իրաւական ձեւը յատուկ է միայն Միացեալ Նահանգներու: Նման տեսակի դատերով երկու կամ երեք հայցուորներու նախաձեռնութեամբ կարելի է դատ բանալ եւ ներկայացնել 100, 1000 կամ 5000 թիւը, կարեւոր չէ տուժածներու թիւը, անշուշտ երբ այս բոլորը իբրեւ տուժուած կողմ հասարակաց մէկ յայտարարով հանդէս կու գան:

Ուրեմն ներկայացնելով համաձայնագրի գլխաւոր կէտերը, «Նիւ Եորք Լայֆ» այս համաձայնագրով 20 միլիոն ամերիկեան տոլարի հատուցում մը պիտի տայ տուժող հայցուորներու խումբին՝ փոխան շուրջ 2300 ապահովագրական պայմանագիրներու, որոնք վաճառուած էին 1875-1915 տարիներուն, Օսմանեան Կայսրութեան տարածքին, ծագումով հայ անհատներու եւ որոնց ժառանգորդները որեւէ տեսակի հատուցում չեն ստացած: Այս 20 միլիոն տոլարէն չորս միլիոն տոլար պիտի ստանան հայցուորներ ներկայացնող չորս փաստաբանական գրասենեակները իբրեւ աշխատավարձ եւ փոխ հատուցում իրենց կատարած ծախսերուն համար: 2 միլիոն տոլար պիտի տրամադրուի այս համաձայնագիրը գործադրութեան դնելու վարչական ծախսերուն: 3 միլիոն տոլար հաւասարապէս պիտի բաժնուի բարեսիրական հետեւեալ կազմակերպութիւններուն միջեւ. Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան եւ Արեւելեան շրջաններու չորս թեմերուն (Կիլիկիոյ եւ Էջմիածնի Կաթողիկոսութիւններ), Կաթողիկէ եւ Աւետարանական համայնքներուն, Հ.Օ.Մ.-ին, Հ.Բ.Ը.Մ.-ին եւ Հայ Կրթական Հիմնարկութեան: Այս գումարները պէտք է օգտագործուին բարեսիրական նպատակներու համար միայն: Համաձայնագիրը յստակօրէն բանաձեւած է թէ ուր եւ ինչ նպատակներու համար պէտք է օգտագործել այս նպաստները, պարտաւորութիւն դնելով իւրաքանչիւր կազմակերպութեան վրայ տեղեկագրելու դատաւորին գումարներու սպառման եղանակներու մասին: Մնացեալ 11 միլիոնը պիտի բաժնուի հայցուորներուն որոնց անունով դատը բացուած է, ինչպէս նաեւ շուրջ 2300 անհատոյց մնացած պայմանագիրներու ժառանգորդներուն: Պէտք է նշել որ հակառակ ամերիկեան դատարանի իրաւական լիազօրութիւններու սահմանափակումին, գոյացած համաձայնագիրը հայցուորներու խումբի անդամ կը ճանչնայ ոչ միայն Միացեալ Նահանգներու մէջ բնակող հայութիւնը, այլեւ Հայաստանի եւ Սփիւռքի տարածքին ապրող համայն հայ ժողովուրդը: Այսինքն՝ որքան որ իրաւասու են Միացեալ Նահանգներու մէջ ապրող հայեր դիմելու հատուցման համար նոյն իրաւասութիւնը տրուած է նաեւ արտասահմանի հայերուն, ըլլան անոնք Հայաստան, Միջին Արեւելք, Եւրոպա, Հարաւային Ամերիկա եւ այլն:

Այս պատճառով ալ ելած ենք այս շրջագայութեան դատական այս գործի աւարտին եւ հատուցման համար դիմելու ձեւերուն եւ միջոցներու մասին տեղեկացնելու տարբեր երկիրներու մէջ ապրող մեր ժողովուրդի հատուածներուն: Դիմելու ժամկէտը կ'աւարտի 16 Մարտ 2005-ին: Փոքր նրբութիւն մըն ալ աւելցնեմ, որ կատարուած դիմումները ընդունելի կ'ըլլան

Շարունակութիւնը՝ էջ 12

Սկզբային

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ՎԻՃԱՐԿՈՒԻԼ

Սառնաշունչ քամի մը կը փչէ Կովկասէն: Ալեկոծ է Սեւ ծովը: Ամերիկեան մենատիրութիւնը աւելի զգալի կը դարձնէ Տարտանելէն մինչեւ Հարաւային Կովկաս Ռուսիան տնտեսական ու ռազմական շրջափակումի ենթարկելու ձգտումները: Պատահականութեան արդիւնք չէ Ուքրանիոյ նախագահական ընտրութիւններուն առիթով ստեղծուած տագնապը: «Արեւմտեան» կողմնորոշումով Ուքրանիան խոր սեպ մը պիտի ըլլայ Ռուսիոյ: Եւ շատ տրամաբանական է, որ նախագահ Փութին մերժէր Մ. Նահանգներու կողմէ պարտադրուած այս նոր «Սթաթուս քո»-ն, որ դիւանագիտականօրէն մեկնաբանելով՝ ընդունած պիտի ըլլար իր անձնատուութիւնը սեւծովեան աւազանին մէջ: Բայց այստեղ չ'աւարտիր Մ. Նահանգներու «դերակատարութիւնը»: Սպիտակ Տան նոր հանրապետականները կ'աշխատին տարբրաբանական զանազան գործօններով քայքայել Կովկասի ու Միջին Արեւելքի աշխարհաքաղաքական կառոյցը: Գուշակ ըլլալու պէտք չկայ նախագգալու Մ. Նահանգներու բանեցուցած հանգրուանային ճնշումները Իրանի, Սուրիոյ, Լիբանանի ու Հայաստանի վրայ՝ ի նպաստ Իսրայէլի ու Թուրքիոյ ռազմավարական շահերուն: Ձենք զարմանար եթէ երբեք մարտական «փոքր գործողութիւն մը» կանխէր Հայաստան-Ատրպէյճան բանակցութիւններու ընթացքը, նոր ելակէտերու լոյսին տակ լուծում մը բանաձեւելու Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան: Միտում կը տեսնուի Լեռնային Ղարաբաղի բանակցութիւններու գծով Հայաստանի փոխան սեղանի շուրջ ունենալ Ղարաբաղը:

Մ. Նահանգներու ծաւալողապաշտական քաղաքականութիւնը Իրաքի նաւթահորերը բռնագրաւելէ ետք թիրախ ունի Իրանի բնական կազի հարստութիւնը: Այս ճամբուն վրայ Մ. Նահանգներ կրնայ Հայաստանի անմիջական դրացիներուն համար մշակած ըլլալ «խաղաղ գոյակցութեան» տարազ մը՝ հետեւեալ սենարիոյով. հայկական ուժերու մասնակի նահանջ ազատագրուած հողերէն, հայ-թրքական սահմանի բացում, հայ-թուրք փոխ-յարաբերութիւններու սերտացում եւ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան օրակարգէն Հայոց Ցեղասպանութեան դուրսբերում:

Կովկասի քաղաքական զարգացումները եւ Հայաստանի վրայ բանեցուած ճնշումները ներկայիս կ'ընթանան այս ուղղութեամբ: Մ. Նահանգներ, Եւրոմիութիւն եւ Չինաստան զօրավիգ կը կանգնին Ատրպէյճանի հողային ամբողջականութեան, Լեռնային Ղարաբաղը նկատելով իբր Ատրպէյճանի մէկ մասնիկը: Քաղաքական այս դիրքորոշումով կ'ոտնակոխուի Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդին ազատ ինքնորոշման իրաւունքը, կը պղծուի ժողովուրդի մը պատմութիւնը եւ տակաւին ճիգ չի խնայուիր մոռացութեան մատնելու պատմական ճշմարտութիւնը՝ Հայոց Ցեղասպանութիւնը:

Շաբաթ մը առաջ «Արարատ»-ի մէջ մեր՝ «Նախ մենք ճանչնանք Ցեղասպանութիւնը, ապա» յօդուածին առիթով, բարեկամ մը դիտել տուաւ թէ նման պատասխանատու գրութեան պարագային նախընտրելի պիտի ըլլար ստուգել յայտարարութեան աղբիւրը եւ զայն հաստատելէ ետք միայն մեկնաբանել:

Յարգելի բարեկամիս ուշադրութեան յանձնեցի, որ Հայաստանի իշխանութիւններու ներկայացուցիչներուն՝ Հայոց Ցեղասպանութեան եւ հայ-թրքական փոխ-յարաբերութիւններուն շուրջ տարուբերող եւ հակասական յայտարարութիւնները, յստակատեսութեան բացակայութիւնն է ընդվզումին պատճառը, աւելցնելով որ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումը հետապնդող օտար պատմաբաններ եւս նկատած են Հայաստանի իշխանութիւններու տարբեր ներկայացուցիչներէն յաճախ կրկնուող իրերամերժ այս տխուր իրողութիւնը:

Օրինակի համար, վերջերս Պրիւքսէլի մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան նուիրուած գիտաժողովին մասնակցող Իսրայէլ Զարլի յստակօրէն անդրադարձած էր այս հակասութեան...:

Շաբաթ եւ Կիրակի՝ 20 եւ 21 Նոյեմբերին, սփիւռքահայ եւ հայրենական մամուլի էջերէն իրազեկ կը դառնանք մեր համազգային մտահոգութեան աւելի եւս հիմք ծառայող երկու յայտարարութիւններու. առաջինը՝ «Ռէյսթըր» գործակալութենէն, որ Պերլինէն կը հաղորդէր թէ Ռոպերթ Քոչարեան կոչ ըրած է Թուրքիոյ վերջ տալու Հայաստանի շրջափակումին՝ աւելցնելով, թէ Հայաստան պիտի չպնդէ որ Թուրքիա ճանչնայ Ցեղասպանութիւնը, երբ այդ երկրին հետ խօսակցութիւնները սկսին յարաբերութեանց բնականոնացման համար: Քոչարեանի այս յայտարարութիւնը լոյս տեսած է «Տայ Վելթ» թերթին մէջ, հարցազրոյցի մը առիթով: Երկրորդը՝ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանէն, որ Գերմանիա այցելութեան միջոցին գերմանական "TPA" մամլոյ գործակալութեան յայտնած է, թէ Հայաստան Թուրքիոյ՝ Եւրոմիութեան անդամակցութեան «փրոլէմ չի տեսնում»...: Բաւական մեծահոգի եւ բարեգութ դիրքորոշում մը Հայաստանի արտաքին դիւանագիտութեան պետէն: Արդեօք Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ գոյութիւն ունի՞ն ուժեր, որոնք կը բաժնեն Քոչարեանի այս տեսակէտը: Մեր ժողովուրդը համակարծի՞ք է Քոչարեանի կողմէ Թուրքիոյ տրուած երաշխիքներուն: Քոչարեան չէ՞ր ոտնակոխեր արդեօք Եղեռնի զոհերուն ժառանգորդներուն ազգային արժանապատուութիւնը եւ քաղաքական իրաւունքները: Ի՞նչ տեսակէտն է որ կ'արտայայտէր Քոչարեան, թէ՞ Հայաստանի իշխանութիւններուն: Այս քանիերորդ անգամ ըլլալով կը փորձուի ոտնակոխել հայ ժողովուրդի քաղաքական պահանջատիրութիւնը, կարծես Հայ Դատ գոյութիւն չունենար, կամ Ցեղասպանութիւնն ու հայկական հողերու կորուստը, իրական հատուցումները անցեալի պատկանող հարցեր ըլլային: Հայաստանի քաղաքական հոսանքները համաձա՞յն են Քոչարեանի դիրքորոշումին: Ընդդիմութիւնը տեսակէտ ունի, թէ՞...: Կ'ուզենք յիշեցնել Հայաստանի իշխանութիւններուն, որ Սփիւռքի մէջ գործող հայ քաղաքական կուսակցութիւնները կրնան իրար միջեւ ունենալ տարակարծութիւններ, սակայն անոնց միջեւ խարսխուած է Հայ Դատի միացեալ յայտարար մը, թէ՝ անկարելի է Թուրքիոյ հետ փոխ-յարաբերութիւն մշակել այնքան ժամանակ, որ ան ճանչցած չէ Հայոց Ցեղասպանութիւնը եւ չ'ընդունիր հատուցման մեր իրաւունքները: «Դիւանագիտութիւնը այս է պահանջում»,- պիտի ըսէր մէկը, անպայման... Թրքամէտ քաղաքականութեան ներկայացուցիչ մը: Բայց մինչեւ ե՞րբ հայոց պահանջատիրութեան հանդէպ այս կեղծ զգայնութիւնը, երբ մէկ կողմէ օտար հիւրեր կ'առաջնորդենք Ծիծեռնակաբերդ, միւս կողմէ կը հրաժարինք ճանաչումի իրաւունքէն: Մենք կը հաւատանք եւ համոզուած ենք, որ Հայոց Ցեղասպանութեան հետապնդումը ազգային արժանապատուութեան քննութիւն է: Կրնայ ըլլալ որ, ինչպէս յաճախ ոմանք կ'ըսեն, մենք լաւ չենք ընկալեր հայրենի իշխանութեանց ներկայացուցիչներու դիւանագիտական յայտարարութիւններուն խորքը, սակայն կ'ուզենք յիշեցնել, թէ անոնք իրենց երկդիմի դիրքորոշումներով պիտի մնան հաշուետու համայն հայ ժողովուրդին: Գիտենք նաեւ, որ պետութիւն եւ իշխանութիւն տարբեր հաս-

Ուրուկուէյ

Ս.Դ.Հ.Կ.-Ի ԿԵԴՐՈՆԻ «ԱՐԱՔՍԻ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ» ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 26-ին Ս.Դ.Հ.Կ.-ի Ուրուկուէյի կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ «Ռատիօ Արմենիա»-ի տնօրէնուհի Տիկին Արաքսի Ռուբէնեանի անունը կրող գրադարանի բացման արարողութիւնը:

Հանդիսութեանը ներկայ էին Հայ Առաքելական եկեղեցու Առաջնորդ Յակոբ Արք. Գըլընճեան, Կաթողիկէ Առաջնորդ Հայր Անթոնիօ Քէչէճեան, Ս.Դ.Հ.Կ.-ի Վարիչ Մարմնի անդամներ, քոյր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, Հ.Մ.Մ.-ի երիտասարդներ եւ մեծ թիւով հայրենակիցներ:

Հանդիսութիւնը սկսաւ Ընկհի. Մարիանա Գարամանուկեանի բացման խօսքով, ապա երգուեցաւ Ս.Դ.Հ.Կ.-ի քայլերգը, որմէ ետք ընթերցուեցաւ Ընկհի. Անի

կացութիւններ են, սակայն յետ-անկախութեան ժամանակաշրջանին դրսեւորուող տարտամ դիրքորոշումը Հայոց Ցեղասպանութեան եւ իրաւական հատուցման վերաբերեալ կը ստեղծէ այն տպաւորութիւնը, թէ Հայաստանի իշխանութիւնները սփիւռքահայութեան ձգած են պահանջատիրական պայքարը, իսկ միւս կողմէ սփիւռքահայութեան դերակատարութիւնը հայրենիքի հանդէպ կը պարուրեն միայն կթան կովի կարգավիճակով: Կարծես թէ Հայ Դատ, Ցեղասպանութեան ճանաչում, պահանջատիրութիւն եւ հատուցում, ըստ երեւոյթին, հայոց պետականութեան ստեղծման եւ յատկապէս տնտեսական բարգաւաճումին դէմ ցցուած խնդարիչ տարրեր ըլլային...:

Մենք՝ սփիւռքահայերս, Հայաստանը եւ հայրենի պետականութիւնը ընդունած ենք իբրեւ համայն հայութեան կիզակէտը: Մենք հետզհետէ աւելի կը համոզուինք, որ հայ ժողովուրդի ազգային ամենէն նուիրական պայքարին հետապնդումը միայն պետական այրերուն մենաշնորհը պիտի չըլլայ: Պահանջատիրութեան ներկայացուցիչը համայն հայ ժողովուրդն է, իր քաղաքական կուսակցութիւններով եւ յարանուանութիւններով: Այս ճշմարտութիւնը վաղը անգամ մը եւս պիտի վերահաստատենք Հայոց Ցեղասպանութեան 90-ամեակի համազգային ոգեկոչումներուն, համահայկական միացեալ կեցուածքով, իսկ զիջումէ զիջում նուաղող Հայաստանի իշխանութիւններու թրքամէտ քաղաքականութիւնը իր դէմ պիտի գտնէ առաւել կարծրացող կեցուածք մը:

Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումն ու իրաւական հատուցումները մեր ժողովուրդի ազգային արժանապատուութեան գոյակիւն է, զայն շահարկող ոեւէ անձ կամ հատուած հաշուետու է հայ ժողովուրդի դատաստանին:

ԱՀԱՐՈՆ ՇԽՐՏԸՄԵԱՆ
«ԱՐԱՐԱՏ», ԹԻՒ 48

Կարապետեանի կողմէ Ս.Դ.Հ.Կ.-ի Կեդրոնական Վարչութեան ողջոյնի գիրը:

Ապա ելոյթ ունեցաւ Ս.Դ.Հ.Կ.-ի Ուրուկուէյի Վարիչ Մարմնի ատենապետ Ընկ. Նոթար Սանթիակօ Ալապաշեան. ան բացատրեց որ Հնչակեան մայր կուսակցութիւնը հիմնադրուեցաւ ուսանողներու կողմէ, ուստի գիրքը յատուկ նշանակութիւն ունի մեր կազմակերպութեան համար: Ան նշեց նաեւ, որ պատահական չէ որ գրադարանը մկրտուի Տիկ. Արաքսի Ռուբէնեանի անունով: «Ռատիօ Արմենիա»-ի տնօրէնուհին միշտ կ'աջակցի մեր բոլոր ձեռնարկներուն եւ պարտաւոր ենք մեր երախտագիտութիւնը յայտնել, նշեց Ընկ. Ալապաշեանը: Սրբազանի եւ Հայր Անթոնիոյի օրհնութենէն ետք տեղի ունեցաւ յուշատախտակի բացումը եւ ժապաւէնի կտրումը:

Ապա, Ընկհի. Էլիզապէթ Քէչէճեանի կողմէ պատրաստուած հիւրասիրութիւն տեղի ունեցաւ: Յատկանշական է նշել, որ գրադարանի կառուցման համար աշխատեցան Ընկ. Ալպարօ Գալսայեան եւ Ընկ. Լուիս Ապրագեան, որ նաեւ նուիրեց գրադարանի համար իր պատրաստած Արարատ սարի նկարը:

Գրադարանի բացման առիթով գիրքերու մեծ նուիրատուութիւն ուղարկեր է արժանթինահայ ազգային բարերար Արմէն Մեծատուրեանը:

Բոլոր անոնք, որոնք կ'ուզեն ճոխացնել նոր գրադարանը, գիրքեր ուղարկեցէք հետեւեալ հասցէով՝

CASA ARMENIA HNCHAKIAN-AV
BUSCHENTAL 3425-MONTEVIDEO
URUGUAY

NEW YORK LIFE
ԴԱՏԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ
ԺԱՌԱՆԳՈՐԴ ԷՔ
Եթէ ձեր նախնիները կեանքի ապահովագրութիւն գնած են Օսմանեան Կայսրութեան մէջ.
իրաւասու է՛ք հատուցում ստանալու:
Գիտնալու համար դիմեցէք՝
www.armenianinsurancesettlement.com

Կրթական

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԳԼԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՄԱՍՓԻՒՌՔԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ՀԵՏԵՒՈՂ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ ՄԸ ԳՈՐԾԻ ԼԾՈՒԱԾ Է

5-7 Օգոստոս 2004-ին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան նախաձեռնութեամբ ու Կիլպէնկեան Հիմնարկութեան գործակցութեամբ Պիքֆայայի վանքին մէջ տեղի ունեցած Համասփիւռքեան Կրթական Ա. Համագումարը, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի նախագահութեամբ ու գործունէական իւրայատուկ ոճով քով-քովի բերաւ աշխարհացրիւ հայութեան կրթական կեանքի կարգաւորման համար մաքառող փորձառուներ ու մասնագէտներ:

Նոյն կալուածէն ներս միեւնոյն մտահոգութիւններով տագնապող, սակայն իրարմէ անջատաբար գործող հայ կրթութեան ու հայեցի դաստիարակութեան սպասարկուներ, նոյն նիւթին մասին միասնաբար մտածելու փորձառութիւնը ունեցան Պիքֆայայի մէջ: Հաւաքական փորձառութիւն մը՝ որ բոլոր մասնակիցները մղեց մտածելէն անդին միասնաբար գործելո՛ւ քայլին անցնելու:

Խօսքէն, տագնապէն ու մտահոգութենէն անդին, կազմակերպ աշխատանքի լծուելու եւ Սփիւռքի բոլոր կրթօճախներուն մէջ հայեցի դաստիարակութեան դիմաց ծառացող խնդիրները կարգաւորելու համար Անթիլիասի Մայրավանքին մէջ Վեհափառ Հայրապետին հրաւէրով Նոյեմբերին կազմուեցաւ յատուկ յանձնախումբ մը: Տիար Ոսկեբերան Արզումանեան (ատենապետ), Գերպ. Տ. Գրիգոր Ծ. Վրդ. Զիֆթճեան (ատենադպիր), Տիար Ժիրայր Դանիէլեան, Տիար Գէորգ Գանտահարեան, Տիար Պէպօ Սիմոնեան, Տիար Կարօ Յովհաննէսեան եւ Տիար Հրաչ Հաճէթեան իբրեւ նորանշանակ յանձնախումբի անդամներ, իրենց հանդիպումները կ'ունենան արդէն Անթիլիասի մէջ:

Հայեցի դաստիարակութեան վերատեսութիւն, դասագիրքերու համադրեալ հրատարակումի ուղղութիւն, մանկական գրականութեան հրատարակութեան հիմնադրամի ստեղծում, հայ ուսուցչի կենսաթոշակի, ապահովագրութեան ու հանգստեան թոշակի առաւել կարգաւորում, համասփիւռքեան կրթօճախներու աշակերտութեան եւ առհասարակ հայ ուսանողութեան համեմատական թուատախտակի կազմութիւն, եւ այլ նմանօրինակ խնդիրներ քննարկումի եւ հետապնդումի նիւթ են յանձնախումբի աշխատանքային սեղանին:

Իր գումարած վերջին նիստին, յանձնախումբը նաեւ յոյս յայտնեց որ իբրեւ շարունակութիւնը Պիքֆայայի կրթական համագումարին ցուցաբերուած գործակցական անվերապահ ոգիին, բոլոր գաղութներու հայկական կրթօճախները սիրով կը գործակցին իր հետ, հայեցի դաստիարակութեան նոր որակ ու արժէք տալու ճիգին մէջ: Այս առիթով Վեհափառ Հայրապետը իր մտածումները բաժնելով ըսաւ. «Վերլուծումներէ ու մտահոգութիւններէ անդին պէտք է անցնիլ եւ իրապաշտ մօտեցումով ու հանգրուանային կերպով գործնականի վերածել համասփիւռքեան համագումարին առաջադրանքները: Անշուշտ դիւրին պիտի չըլլայ այս գործընթացը: Մեր գաղութները կ'ապրին տարբեր պայմաններու մէջ, ամէն իմաստով: Հասարակաց սկզբունքներու ճշդումը ու մօտեցումներու որդեգրումը ճիշդ պիտի չըլլար: Պահելով հանդերձ հիմնականը, անհրաժեշտ է շրջանային ու տեղական պայմաններէ մեկնելով յատուկ մօտեցումներ ճշդել Սփիւռքի տարբեր-տարբեր շրջաններուն»: Շարունակելով իր խօսքը, Վեհափառ Հայրապետը նաեւ իր տեսակէտը պարզեց հայեցի դաստիարակութեան վերատեսութեան գծով, ըսելով. «Հայեցի դաստիարակութիւնը մէկ է: Մէ՛կ մօտեցում, մէ՛կ խորք, մէ՛կ նպատակ ունի. հայուն մէջ գիտակից Հայը կերտել, վաղուան Հայը կազմաւորել: Հետեւաբար հայեցի դաստիարակութեան աշխատանքներուն անձնական, թեմական, կուսակցական, միութենական նկատումներով մօտենալը անընդունելի է: Հայեցի դաստիարակութիւնը համազգային հարց է, սրբազան աշխատանք է, միասնական ոգիով ու հաւաքական կամքով ու տեսիլքով պէտք է լծուիլ այս սրբազան առաքելութեան»:

Համասփիւռքեան Կրթական Ա. Համագումարին, Սիտնիէն յատուկ հրաւէրով իր մասնակցութիւնը բերած եւ ելոյթ ունեցած էր Հ.Բ.Ը.Մ. Ալեքսանտր Վարժարանի դասատու եւ «Զանգ» թերթի խմբագիր՝ ընկ. Մանուկ Տէմիրճեան:

«Զ.»

Մանուէլ Ադամեան (Լոնտոն), Մանուկ Տէմիրճեան (Սիտնի) եւ Յակոբ Չոլաքեան (Սուրիա) ելոյթի պահուն:

Հայաստան
Համահայկական Հիմնադրամ
Ազգային Տուրքը Ձեր
Նուիրումն է Հայրենիքին